

Etter krigsutbruddet har det strømmet russere til Argentina i søken etter frihet,
velferd og et nytt pass.

Den russiske «invasjonen»

ARGENTINA

Mirko Stopar (Forfatter og filmskaper), 9. aug.

Bryllupsfest: Glade gjester poserer i bryllupet til Medea og Natasha. Det lesbiske paret forteller at de levde et godt liv i hipsterkretser i Moskva, men dro fra Russland da de ville bli mødre.

RUSSERE I ARGENTINA

■ Tusenvis av russere har flyttet til Argentina siden landet gikk til fullskala krig mot Ukraina i februar 2022. Mange av dem planla å føde i landet. Ifølge argentinske myndigheter kom over 10.000 russiske gravide til landet i fjor.

■ Barn født i Argentina får automatisk statsborgerskap, og utenlandske foreldre kan oppnå statsborgerskap innen to år. Et argentinsk pass gir adgang til 171 land uten visum.

■ Mirko Stopar har intervjuet en rekke russiske innflyttere til Buenos Aires i forbindelse med en kommende dokumentarfilm. I denne teksten forteller han om noen av dem han møtte.

ANNONSE

**Er du vår nye
museumsfaglige
rådgiver?**

Søknadsfrist: 24.09.2023

MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

Jeg tok det som et tegn. Det var bokstavelig talt det første jeg gjorde i Buenos Aires. Jeg kom fra flyplassen til mitt hjem i det rolige nabolaget Chacarita, kvittet meg med bagasjen og gikk for å spise frokost på den lille lokale kafeen på hjørnet. Jeg bestilte en caffè latte med croissanter, og la merke til gjestene på bordet ved siden av meg: en familie på fire, inkludert en baby, som åpenbart snakket russisk.

Jeg hadde nettopp reist til byen for å undersøke til en dokumentarfilm om fenomenet med de tusenvis av russere som kom til Argentina på grunn av krigen. Mine venner fra Buenos Aires hadde gjentatte ganger fortalt meg at byen var full av russere. Nabobordet bekreftet umiddelbart dette.

Uten å nøle presenterte jeg meg selv, og Yegor inviterte meg raskt til å sette meg ved bordet deres. Han er journalist, 32 år gammel, og har bodd i landet i ett år. Han driver en blogg på Telegram hvor han deler lokal informasjon for russere i Argentina. I motsetning til mange av hans landsmenn som drar til Argentina for å få barn og deretter pass for å dra et annet sted, planlegger han og familien å bli. «Argentina er et fredelig land uten krig eller atomvåpen, med et godt helsesystem og kvalitetsutdanning. Det var det vi lette etter. Det er et flott sted å oppdra barna våre.» Babyen deres ble født i november og har samme blikk som faren.

Den russiske «invasjonen» i Argentina er fredelig, og generelt sett plager den ikke den lokale befolkningen. Argentina er historisk et land for innvandrere, og kanskje derfor har de fleksible lover som letter utenlandsk innvandring. Ethvert barn som blir født i Argentina får umiddelbart statsborgerskap, og dette gjør det mulig for foreldrene, uavhengig av opprinnelse, å søke om oppholdstillatelse og pass. Problemet er at ikke alle blir boende i landet, slik loven krever. Det argentinske passet gir visumfri adgang til over 170 land. For en russer, som har vanskeligheter med å reise på grunn av internasjonale sanksjoner, er det en svært ettertraktet eiendel.

Innvandringsbølgen fra Russland begynte etter utbruddet av krigen og intensiverte seg etter kunngjøringen om mobiliseringen i september 2022. Først i februar i år fikk temaet oppmerksomhet i argentinske medier etter en hendelse der seks russiske gravide kvinner ble holdt i varetekt på flyplassen i over 24 timer, beskyldt for å være «falske turister». Til slutt ble de sluppet inn med hjelp fra en lokal advokat.

Jeg møtte en av de seks kvinnene, Maria K, en 25 år gammel kvinne som jobber som engelsklærer på Zoom for russiske studenter. Hun fortalte meg at til tross for den traumatiske opplevelsen ved ankomsten, føler hun seg komfortabel der, delvis fordi argentinerne ikke diskriminerer russerne slik som skjer andre steder.

«I Russland er man redd politimenn eller byråkrater med makt. Du kan ikke stole på dem. Her er det annerledes.

Maria K er en aktivist for LGBTQ+-rettigheter og lever i et polyamorøst forhold. Hun hevder at i Putins Russland kunne barnevernet ha tatt babyen fra henne hvis hun ikke var ekstremt diskret om sin kjønnsidentitet og livsstil.

Ideen om å emigrere oppsto da mobiliseringen begynte, og hun valgte Argentina fordi hun hadde hørt at det var mulig å registrere et barn «med en mamma og to pappaer».

Maria refererer stadig til sine to ektemenn, selv om bare en av dem, Yuriy, er sammen med henne i Buenos Aires. «Tidligere trodde jeg ikke at konflikten ville påvirke oss personlig i noen særlig grad. Men da jeg fikk vite at jeg var gravid samtidig som mobiliseringen ble skjerpet, ble tanken på at barnet mitt skulle vokse opp uten en far på grunn av krigen uutholdelig for meg».

De bor i en liten ettromsleilighet i Belgrano-området, noe som motbeviser ryktet om at alle russere som kommer til Argentina er rike. På veggene henger små lapper med ord og konjugasjoner på spansk, sammen med noen kitschy suvenirer de har tatt med seg fra hjemlandet.

Det anslås at over 10.000 russiske babyer vil bli født i Argentina i løpet av 2023. De gravide kvinnene er det mest synlige ansiktet på fenomenet, men mennenes usikre situasjon med tanke på mulig mobilisering er et like sterkt motiv for å emigrere som å skaffe seg et utenlandsk pass.

En annen Maria, Maria Y., bekrefter dette når jeg besøker henne hjemme i den elegante forstaden La Lucila. Hun forteller meg at mannen hennes, som jobber med IT for et utenlandsk selskap, ikke vet når han kan returnere til Russland, på grunn av risikoen for å bli mobilisert. Hun derimot, planlegger å reise tilbake snart med babyen Yan, og håper å kunne overbevise også sine pensjonerte foreldrene om å flytte til Argentina.

Maria har bakgrunn som kulturarrangør og distributør av filmer på festivaler.

«Hva savner jeg fra Russland? Naturen, det kulturelle livet, vennene, tilgangen til kvalitetsvarer og tjenester, alt.» Maria er litt frustrert fordi hun ikke behersker språket og har vanskelig for å tilpasse seg den argentinske mentaliteten. Dette blir forsterket av utfordringene med å være førstegangsmor, hvor babyen hennes tar opp all tiden og energien hennes.

Jeg følger med Maria til møtet med Ana, en ukrainsk kvinne som har bodd i Buenos Aires i over 20 år og hjelper russerne gjennom det lokale byråkratiet. Hun var med Maria under fødselen, og de ble venner etterpå.

Lex sanguinis: Et barn født i Argentina vil automatisk få argentinsk pass. Her leser Maria til sønnen Yann.

«Det anslås at over 10.000 russiske babyer vil bli født i Argentina i løpet av 2023»

Ana er interessant. Hun jobber hele tiden med russere, men har noen indre problemer med dem. «Selv om vi kan virke like, er vi ikke det samme folket. Jeg hjelper dem så mye jeg kan, fordi jeg foretrekker at de kommer hit og bruker pengene sine til å hjelpe Argentinas økonomi, i stedet for å være i Russland og finansiere krigen mot mitt land. Det er mitt beskjedne bidrag til konflikten.»

I det samme nabolaget, La Lucila, ligger San Carlos-skolen, hvor det det siste året har blitt innmeldt over 20 russiske barn. Rektoren, Esteban Speyer, forteller meg at noen få er eldre søsken av barn født i landet, men flertallet er barn som har emigrert med foreldrene sine på grunn av krigen. Skolen måtte ansette en lærer spesielt for å hjelpe disse barna.

«Jeg kom fra Moskva med barna mine for tre måneder siden, og jeg var heldig nok til å få jobben», forteller læreren, Arina. «Mannen min ble igjen i Moskva for å tjene mer penger for å lette vår nye tilværelse her. Det er veldig angstfylt å være adskilt. Hele familien min er fra Ukraina, og det som skjer der er forferdelig. Jeg har ingen planer om å dra tilbake dit, det er helt sikkert.»

Mens jeg går rundt på skolen, er det lett å skille de russiske barna fra de argentinske medelevene. Rektoren forsikrer meg om at de tilpasser seg veldig godt.

Min etterforskning fører meg til Medea og Natasha, et lesbisk par som bor i Palermo og organiserer brunsjer for den russiske befolkningen i byen.

«I Russland ble vi sett på som vesener fra Mars på grunn av måten vi tenker og vår livsstil», starter Natasha. Hun sier at de hadde et kult liv i hipsterkretser i Moskva. Men de ønsket å bli mødre. «Vi kunne ikke få en baby i Russland», legger Medea til. «Vi snakket med en homofil venn for å se om han kunne hjelpe oss, men siden han er en mann, gir russisk lov ham rettigheter over barnet. Det betyr at vi ikke kunne ta det ut av landet uten hans samtykke. For mange problemer.»

Natasha bestemte seg deretter for å sjekke spermdonasjonskatalogen til en fruktbarhetsklinikk. «Jeg fant en kandidat, tok et bilde av ham med telefonen min og sendte det på Whatsapp til Medea.» Medea likte ham, og noen dager senere ble begge inseminert med samme donor. «Vi trodde ikke at vi skulle bli gravide, men det skjedde», ler de i kor.

Nå er begge klare til å bli mødre, med bare noen få dagers mellomrom. Det opprinnelige prosjektet deres var å dra til Argentina på ferie for å gifte seg og se om de likte landet, men graviditeten endret planene.

De inviterte meg til bryllupet på det sentrale tinghuset i Uruguay-gaten. Paret ankom i en vintagebil, og en gruppe på tjue venner, alle russere, ventet på dem. Seremonien hadde en viss rettslig kulde og ble gjennomført med tolk. Når Medea og Natasha sa ja, brøt det ut en lykkelig jubel som motvirket rommets alvor. På en tilstøtende gårds plass tok de bilder og åpnet champagneflasker. En ansatt som observerte situasjonen fortalte meg at alkohol var forbudt, men de hadde blitt vant til å se russere bryte reglene. Hun påstår at det i gjennomsnitt var ti russiske par som giftet seg der hver uke, og flertallet var lesbiske.

Før jeg drar tilbake til Norge, har jeg et siste møte med journalisten Yegor. Han er på en bar i byen og spiller et rollespill kalt «Mafia» med et dusin andre russere.

Jeg forteller ham om fremskrittene mine med dokumentaren og trekker noen konklusjoner. Med typisk russisk skepsis antyder han at det kan være mye under overflaten i hver av historiene jeg har samlet inn. Kanskje det som ikke blir sagt er viktigere enn det som blir sagt. Han utelukker heller ikke at mange av russerne der sympatiserer med Putin, og det er til og med mulig at noen familier spionerer og overvåker sine landsmenn i Argentina.

Én ting er sikkert: I løpet av de siste månedene har antallet russere som immigrerer begynt å avta, og mange er allerede på vei bort.

Også jeg drar, tilbake til Europa, der Putins krig fortsetter med større intensitet enn noensinne.